

รายงานผลการเดินทางไปราชการ

โครงการประชุมอภิปรายสังฆะนานาชาติ International Sangha Forum 2023

ระหว่างวันที่ ๑๗ - ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๖

ณ เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย

๑. ชื่อโครงการ

การจัดประชุมอภิปรายสังฆะนานาชาติ (International Sangha Forum 2023) ระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๖ ณ เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นการเผยแพร่และสืบทอดพระธรรมคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ยังประโยชน์แก่ประชาคมโลก เพื่อสามารถน้อมนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต และนำไปใช้ในการแก้ปัญหาวิกฤตต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้

๒. เพื่อสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างพระสงฆ์ฝ่ายบาลี - สันสกฤตอย่างต่อเนื่อง และเพื่อช่วยให้พุทธศาสนิกชนจากนานาชาติได้เรียนรู้และเข้าใจความคล้ายคลึงและความแตกต่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมและภาษาของพระพุทธศาสนาที่ผสมผสานกลมกลืนกับวัฒนธรรมท้องถิ่นในแต่ละประเทศ

๓. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สนใจศึกษาพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะในกลุ่มพุทธศาสนิกชนรุ่นใหม่ทั้งฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์ ได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมที่สามารถแสดงความรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันได้มากยิ่งขึ้น

๓. กำหนดเวลา

วันที่ ๒๐ - ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

๔. สถานที่

ศูนย์วัฒนธรรมมหาโพธิ (Mahabodhi Cultural Centre) เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย

๕. หน่วยงานผู้จัด

- International Buddhist Confederation สาธารณรัฐอินเดีย
- Office of His Holiness the Dalai Lama สาธารณรัฐอินเดีย
- Tibetan Buddhist Centre สาธารณรัฐสิงคโปร์

๖. หน่วยงานสนับสนุน

- Fo Guang University สาธารณรัฐจีน สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน)
- Tibetan Buddhist Taiwan สาธารณรัฐจีน สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน)
- Vimuttayalaya Institute (สถาบันวิมุตตยาลัย) ประเทศไทย
- Rai Cherntawan Foundation (ไร่เจริญตะวัน) ประเทศไทย
- Dhamma Drops Foundation (มูลนิธิหยดธรรม) ประเทศไทย
- Youth Buddhist Society of India สาธารณรัฐอินเดีย
- Vajrayana Buddhist Council of Malaysia สหพันธ์รัฐสหพันธ์รัฐมาเลเซีย
- Central Tibetan Administration สาธารณรัฐอินเดีย
- Selangor Buddhist Development Council (SBDC) สหพันธ์รัฐมาเลเซีย
- Diluv Hutungthu Foundation สาธารณรัฐประชาชนมองโกเลีย
- Tibetan Buddhist Centre of Learning Trisika สาธารณรัฐสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้)
- Foundation of Buddhist Brotherhood สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา
- The Dalai Lama Trust สาธารณรัฐอินเดีย
- International Gelug Foundation สาธารณรัฐอินเดีย
- Sekolah Tinggi Agama Buddha Negeri สาธารณรัฐอินโดนีเซีย
- SHEDEY WOENANG สาธารณรัฐฝรั่งเศส
- Hsuan Chuang University สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน)
- World Buddhist International Programs สาธารณรัฐสิงคโปร์

๗. กิจกรรม

วันอาทิตย์ที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๖

- เดินทางจากประเทศไทยสู่เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย
- เดินทางเข้าสู่โรงแรมที่พักเมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย
- ร่วมกับคณะผู้จัดทุกองค์กรจัดเตรียมสถานที่จัดงาน ณ ศูนย์วัฒนธรรมมหาโพธิ เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย และเตรียมความพร้อมในการต้อนรับคณะสงฆ์และสังฆะจากทั่วโลกที่จะเดินทางมาเข้าร่วมกิจกรรม

การเตรียมงานและจัดเวที ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมมหาโพธิ
เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย

การเตรียมงานด้านเอกสารและการต้อนรับผู้เข้าร่วมกิจกรรม
ซึ่งประกอบด้วยคณะพระเถระชั้นผู้ใหญ่ บรรพชิต และนักวิชาการจากทั่วโลก
ณ สำนักงานชั่วคราว วัดเมียนมา เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย

วันจันทร์ที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๖

๐๘.๓๐ - ๑๘.๐๐ น. ปฏิบัติหน้าที่ให้การต้อนรับคณะพระสังฆราชจากสนามบินนานาชาติคยา เข้าสู่ที่พัก ประกอบด้วย พระสังฆราชนิกายเถรวาท (นิกายหนึ่งของพระพุทธศาสนาเถรวาท) จากจำนวน ๔ นิกาย และคณะ รักษาการพระสังฆราชบังกลาเทศและคณะ พระสังฆราชและคณะสงฆ์ มอญโกเลีย คณะสงฆ์ธรรมทูตจากประเทศไทยที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนพระภิกษุนานาชาติ บาลี - สันสกฤต

เตรียมความพร้อมในการต้อนรับคณะผู้แทนจากประเทศต่าง ๆ และประสานให้ข้อมูลความรู้ เบื้องต้นเกี่ยวกับคณะสงฆ์ไทยและวัตรปฏิบัติ รวมถึงวัฒนธรรมประเพณีไทย เช่น เวลา การฉันภัตตาหารเพล รวมถึงมารยาท ความเหมาะสมในการติดต่อกับคณะสงฆ์ไทยตามขนบธรรมเนียม ประเพณีไทย เพื่อความราบรื่นในการระหว่างการเดินทาง

การต้อนรับพระสังฆราชและผู้นำคณะสงฆ์จากประเทศต่าง ๆ
ณ สนามบินนานาชาติคยา เมืองพุทธคยา

การต้อนรับคณะสงฆ์ไทยจากโครงการแลกเปลี่ยนพระสงฆ์บาลี - สันสกฤต
ณ วัดป่าพุทธคยา เมืองพุทธคยา

วันอังคารที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๖

๐๘.๓๐ - ๑๘.๐๐ น. ปฏิบัติหน้าที่ให้การต้อนรับคณะผู้เข้าร่วมโครงการจากสนามบินนานาชาติคยาเข้าสู่ที่พัก ประกอบด้วย คณะจากประเทศไทย ได้แก่ เจ้าอาวาสวัดไทยพุทธคยา รองเจ้าอาวาสวัดญาณเวศกวันและคณะสงฆ์ ชาวเวส ที่ทำหน้าที่วิทยากรในงาน พระเมธีวชิโรดม (ว.วชิรเมธี) และคณะ คณะพระสังฆราชศรีลังกาและคณะ คณะสงฆ์เวียดนาม ภูฏาน ทิเบต และคณะ และมุขมนตรีแห่งรัฐอรุณาจัลประเทศ

การต้อนรับคณะของพระสังฆราชศรีลังกา และคณะสงฆ์ไทยจากวัดญาณเวศกวัน
ณ สนามบินนานาชาติคยา เมืองพุทธคยา

การต้อนรับเจ้าอาวาสวัดไทยพุทธคยา พระเมธีวชิโรดม และคณะ
ณ สนามบินนานาชาติคยา เมืองพุทธคยา

วันพุธที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๖

พิธีเปิด ณ ศูนย์วัฒนธรรมมหาโพธิ เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร อินเดีย

ผู้ดำเนินรายการ

- Ven. Siling Tongkor Rinpoche, Sera Mey Monastery (ภาษาทิเบต)

- พระเอกวีร์ มหาญาณ, วัดป่าโสมพนัส ประเทศไทย (ภาษาอังกฤษ)

เวลา	กำหนดการ
๐๙.๐๐ - ๐๙.๐๕ น.	วิทยากรผู้ดำเนินรายการกล่าวต้อนรับ
๐๙.๐๕ - ๐๙.๑๐ น.	การสวดเจริญพระพุทธมนต์ภาษาบาลี - สันสกฤต
๐๙.๑๐ - ๐๙.๑๕ น.	องค์ทะไลลามะที่ ๑๔ ประธานในพิธีจุดประทีป
๐๙.๑๕ - ๐๙.๒๐ น.	Ms.Wee Nee Ng, Secretary, International Sangha Forum, President of Tibetan Buddhist Centre สาธารณรัฐสิงคโปร์และสหพันธรัฐมาเลเซีย กล่าวรายงาน
๐๙.๒๐ - ๐๙.๒๕ น.	Mr.Abhijit Halder Director General, International Buddhist Confederation (IBC) New Delhi กล่าวต้อนรับ
๐๙.๒๕ - ๑๐.๑๐ น.	พิธีเปิดงานอย่างเป็นทางการกล่าวปาฐกถาโดยองค์ทะไลลามะที่ ๑๔
๑๐.๑๐ - ๑๐.๑๕ น.	Ven. Ru – Jing, Abbot of Bliss and Wisdom Monastic Community สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) กล่าวทักทาย
๑๐.๑๕ - ๑๐.๒๐ น.	พระธรรมโพธิวงค์ เจ้าอาวาสวัดไทยพุทธคยา รัฐพิหาร ผู้แทนคณะสงฆ์ไทย กล่าวทักทาย
๑๐.๒๐ - ๑๐.๒๕ น.	Ven. Kenpo Sonam Bumden, Chief of Research and Translation, Office of Je - Khenpo ราชอาณาจักรภูฏาน กล่าวทักทาย
๑๐.๒๕ - ๑๐.๓๐ น.	Preach Iddimuni Moeng Sanf, the President of the Cambodian Buddhist Monk Society - USA สหรัฐอเมริกา กล่าวทักทาย
๑๐.๓๐ - ๑๐.๓๕ น.	His Eminence Khambo Nomun Khaan, Geshe Jestsun Dorjee, Abbot of Teckchenling Monastery กล่าวปาฐกถา

เวลา	กำหนดการ
๑๐.๓๕ - ๑๐.๔๐ น.	Ven. Kumdin Nya (Aggamaha Pandita), Member of State Sanghamahayana Council, Yangong and Deputy Sangharaja of Myanmar สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา กล่าวทักทาย
๑๐.๔๐ - ๑๐.๔๕ น.	Shadin Lama และ Geshe Lobsang Chodak, Head Lama of Buddhist of Kalmyk, สาธารณรัฐคัลมัยเคีย, สหพันธรัฐรัสเซีย กล่าวทักทาย
๑๐.๔๕ - ๑๐.๕๐ น.	Most Ven. Dr. Warakagoda Gnanarathana Mahanayake Thero, The Mahanayake Thero of Asgiriya Chapter of Siyam Maha Nikaya สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา ขึ้นกล่าวทักทาย
๑๐. ๕๐ - ๑๐.๕๕ น.	กล่าวต้อนรับโดย Shri Tashi Namgyal, Exclusive Coucilor, Ladakh Autonomous Hill Development Council, Leh, on behalf og Chairman/ Chief Executive Councilor, Ladakh Hill Development Council, Leh (LAHDC), Leh Council Secretariat รัฐชัมมูและกัศมีร์ สาธารณรัฐอินเดีย
๑๐.๕๕ - ๑๑.๐๕ น.	Shri Pema Khandu, Chief Minister of Arunachal Pradesh กล่าวถึงความสำคัญของการจัดงาน
๑๑.๐๕ - ๑๑.๒๕ น.	Shri Nitish Kumar, Chief Minister of Bihar กล่าวปาฐกถา
๑๑.๒๕ - ๑๑.๓๐ น.	กล่าวขอบคุณคณะทำงานและผู้เข้าร่วมงาน โดย Ven. Khensur Jangchup Choeden, Secretary General, International Buddhist Confederation (IBC), New Delhi, สาธารณรัฐอินเดีย
๑๑.๓๐ - ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน

พิธีเปิดงานประชุมอภิปรายสังฆนานาชาติ (International Sangha Forum 2023)

วันพุธที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๖

ณ ศูนย์วัฒนธรรมมหาโพธิ เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย

การอภิปรายช่วงที่ ๑ การตีความภูมิปัญญาทางพุทธศาสนาโบราณ: มุมมองหลากวัฒนธรรม (ตอนที่ ๑)

Interpreting Ancient Buddhist Wisdom: A Cross-Cultural Perspective (Part I) ณ ศูนย์วัฒนธรรม
มหาโพธิ์ เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย

ผู้ดำเนินรายการ Ven. Siling Tongkor Rinpoche, Sera Mey Monastery, รัฐกรณาฏกะ สาธารณรัฐอินเดีย

ประธานการอภิปราย Ven. Prof. Geshe Ngawang Samten, Former Vice-Chancellor,
Central Institute of Higher Tibetan Studies, (Deemed University) (CIHTS), สารนาถ

เมืองพาราณสี รัฐอุตตรประเทศ สาธารณรัฐอินเดีย

เวลา	กำหนดการ
๑๓.๐๐ - ๑๓.๐๕ น.	ผู้ดำเนินรายการกล่าวต้อนรับ
๑๓.๐๕ - ๑๓.๑๕ น.	Ven. Prof. Geshe Ngawang Samten ประธานการอภิปรายกล่าวปาฐกถา
๑๓.๑๕ - ๑๓.๒๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “His Holiness the Dalai Lama’s thought and visions Related to the 21 st Century Buddhists” โดย Ven. Yangteng Rinpoche (Lopsang Tenpe Gyaltzen), Secretary, Office of His Holiness the Dalai Lama สาธารณรัฐอินเดีย
๑๓.๒๕ - ๑๓.๓๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “Sri Lanka Interpreting Ancient Buddhist Wisdom: Political Perspective” โดย Prof. Ven. Raluwe Padmasiri Thero, Prof. at Buddhist Thought, Postgraduate Institute of Pali and Buddhist Studies, University of Kelaniya สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา
๑๓.๓๕ - ๑๓.๔๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “The Interpretation of the Original Text of the Eight Deferential Rules (Patthagarudhamma)” โดย Prof. Ven. Shih Chao - Hwei, Hsuan-Chung University สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน)
๑๓.๔๕ - ๑๓.๕๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “Buddhism in Daily Life” โดย Rev. Prof. Shiho Nakao, Nishi Hongwanji Temple เมืองเกียวโต ประเทศญี่ปุ่น

เวลา	กำหนดการ
๑๓.๕๕ - ๑๔.๐๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “History and the Current Account of Buddhism in Belgium and in Europe” โดย Mr.Carlo Luyckx, President of Belgium Buddhist Union & Vice President of European Buddhist Union สหภาพยุโรป
๑๔.๐๕ - ๑๔.๑๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “Budhhayana: Interesectarian Movement of Indonesia” โดย Ven. Dhitisampanno Mahathera, Ph.D. Chairman of Indonesian Buddhist Colleges and a Monastic Member of Sangha Agung สาธารณรัฐอินโดนีเซีย
๑๔.๑๕ - ๑๔.๓๕ น.	การอภิปรายตอบข้อซักถาม
๑๔.๓๕ - ๑๕.๐๐ น.	พักดื่มน้ำชา

การอภิปรายครั้งที่ ๒ การตีความภูมิปัญญาทางพุทธศาสนาโบราณ: มุมมองข้ามวัฒนธรรม (ตอนที่ ๒)
Interpreting Ancient Buddhist Wisdom: A Cross-Cultural Perspective (Part II)
ณ ศูนย์วัฒนธรรมมหาโพธิ เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย
ผู้ดำเนินรายการ พระเอกวีร์ มหาญาโณ, ประเทศไทย
ประธานการอภิปราย Dr. Tsewang Gyalpo Arya, Representative of His Holiness the Dalai Lama for Japan and East Asia

เวลา	กำหนดการ
๑๕.๐๐ - ๑๕.๓๐ น.	พิธีกรผู้ดำเนินรายการกล่าวต้อนรับ
๑๕.๓๐ - ๑๕.๑๕ น.	Dr. Tsewang Gyalpo Arya ประธานการอภิปรายกล่าวปาฐกถา

เวลา	กำหนดการ
๑๕.๑๕ - ๑๕.๒๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “The Role of Buddhism in the 21 st Century” โดย Ven. Kum-Gang, Chairman of the Acarya Committee for Education, Jogye Order สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้)
๑๕.๒๕ - ๑๕.๓๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “Buddhism, Gender and Development: An Analysis of Discourse and Practice in Tibetan Buddhism” โดย Ven. Dr. Karma Tashi Choedron, Deputy Director of Education at the Vajarayana Buddhist Council of Malaysia (VBCM) and Vice-President of International Buddhist Confederation (IBC), Delhi สาธารณรัฐอินเดีย
๑๕.๓๕ - ๑๕.๔๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “Interpreting Ancient Buddhist Wisdom: Philosophical Perspective” โดย Ven. Mahawela Rathanapala Thero, Visiting lecturer, Post Graduate Institute of Humanities and Social Sciences และ Dept. of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา
๑๕.๔๕ - ๑๕.๕๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “The Role of the Sangha in the XXI Century in Spanish-Speaking Countries” โดย Most Ven. Bhikkhu Nandisena, Abbot of Dhamma Vihara และ Spiritual Director for Buddhismo Theravada Mexico/Hispano A.R. สหรัฐเม็กซิโก
๑๕.๕๕ - ๑๖.๐๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “The Relavance of Buddhist Teaching in Addressing Global Problems” โดย Ven. Prof. Wanchuk Dorjee Negi, Vice Chancellor, Central Institute pf Higher Tibetan Studies, สารนาถ เมืองพาราณสี รัฐอุตตรประเทศ สาธารณรัฐอินเดีย
๑๖.๐๕ - ๑๖.๑๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “The Role of Sangha in Promoting Social Justic and Equality” โดย Ven. Dr. Ratneswar Chakma, General Secretary, Buddhist Thai-Bharat Society เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย
๑๖.๑๕ - ๑๖.๒๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “The Role of Buddhism in the 21 st Century” โดย Rev. Prof. Inui Ryunin, Professor of Esoteric Buddhism, Koyasan University ประเทศญี่ปุ่น
๑๖.๒๕ - ๑๖.๔๕ น.	การอภิปรายตอบข้อซักถาม

บรรยากาศในการประชุมอภิปรายสังฆนานาชาติ (International Sangha Forum 2023)

วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๖

ณ ศูนย์วัฒนธรรมมหาโพธิ เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย

วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๖

การอภิปรายช่วงที่ ๓ ลักษณะแห่งธรรม ๔ ประการ: อมตะปัญญาของพระพุทธศาสนา
The Four Characteristics of Dharma: A Timeless Wisdom of Buddhism ณ ศูนย์วัฒนธรรม
มหาโพธิ เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย

ผู้ดำเนินรายการ พระเอกวีร์ มหาญาโณ, ประเทศไทย

ประธานการอภิปราย Most Ven. Prof. Pallekande Rathanasara Thero, President of
National Peace Council and Chair pf International Buddhist Committee Promoting
Harmony and Peace

เวลา	กำหนดการ
๐๘.๑๕ - ๐๘.๒๐ น.	พิธีกรผู้ดำเนินรายการกล่าวต้อนรับ
๐๘.๒๐ - ๐๘.๓๐ น.	Most Ven. Prof. Pallekande Rathanasara Thero ประธานการอภิปรายกล่าว ปาฐกถา
๐๘.๓๐ - ๐๘.๔๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “Introduction to the Four Characteristics: A Brief Overview of Anicca, Dukkha, Anatta, and Sunyata, Explaining their Significance in Buddhist Philosophy” โดย Ven. Bodhipalo Mahathero, Founder President, Lukkuttara Mahavihar, รัฐมหาราษฎร์ สาธารณรัฐ อินเดีย
๐๘.๔๕ - ๐๙.๐๐ น.	การอภิปรายหัวข้อ “Historical Context: Discussing How these Teachings have been Interpreted and Applied Across Different Buddhist Traditions, Highlighting the Commonalities and Differences” โดย Prof. Ven. Miriswatte Wimalagnana Thero, Head of Buddhist Culture, Kelaniya’s Postgraduate Institute, Sri Lanka University สาธารณรัฐ สังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา
๐๙.๐๐ - ๐๙.๑๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “Embarking on the Journey to Nirvana: Case Study of Life Skills Courses for Applied Thai Traditional Medicine Students” โดย พระครูเมธีกร (พระปณต อิศรสกุล) อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประเทศไทย และ อาจารย์ ดร.อังคณา อภิชาติวรกิจ สถานการแพทย์แผนไทยประยุกต์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ประเทศไทย

เวลา	กำหนดการ
๐๙.๑๕ - ๐๙.๓๐ น.	การอภิปรายหัวข้อ “A Quest to the Timeless Wisdom: A Case Study of Inserting Dharma for Prisoners in Indonesia” โดย Most Ven. Bhikkhu Abhipunno, Abbot of Vihara Siddharta and Monastic Member of Sangha Dhammaduta Thailand for Indonesia สาธารณรัฐอินโดนีเซีย
๐๙.๓๐ - ๐๙.๔๕ น.	การอภิปรายตอบข้อซักถาม
๐๙.๔๕ - ๑๐.๐๕ น.	พักดื่มน้ำชา

การอภิปรายครั้งที่ ๔ อัปมัญญา ๔ (พรมหวิหาร ๔) ธรรมอันไม่มีประมาณ : การศึกษาเชิงวิเคราะห์ จากหลากหลายมุมมอง The Four Immeasurable (Appamanna): An Analytical Study within Different Perspective ณ ศูนย์วัฒนธรรมมหาโพธิ เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย
ผู้ดำเนินรายการ พระเอกวีร์ มหาญาณ, ประเทศไทย
ประธานการอภิปราย Ven. Geshe Lodoe Sangpo, Monastic Coordinator of Science for Monks Programme and Emory - Tibetan Science Initiative

เวลา	กำหนดการ
๑๐.๐๕ - ๑๐.๑๐ น.	ผู้ดำเนินรายการกล่าวต้อนรับ
๑๐.๑๐ - ๑๐.๒๐ น.	Ven. Geshe Lodoe Sangpo ประธานกล่าวปาฐกถา
๑๐.๒๐ - ๑๐.๓๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “Immeasurable Loving Kindness (Metta)” โดย Ven. Geshe Lobsang Nima, Drepung Losel Ling, Monastic University รัฐกรณาฏกะ สาธารณรัฐอินเดีย
๑๐.๓๕ - ๑๐.๕๐ น.	การอภิปรายหัวข้อ “Compassion and Practice and Pali and Sanskrit Tradition” โดย Bhiksuni Thubten Chodron, Founder and Abbess of Sravasti Abbey รัฐวอชิงตัน สหรัฐอเมริกา

เวลา	กำหนดการ
๑๐.๕๐ - ๑๑.๐๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “Immeasurable Sympathetic” โดย Ven. Dr. Upanand Thero, General Secretary. Youth Buddhist Society of India (YBS) เมืองสังกิสสะ รัฐอุตตรประเทศ สาธารณรัฐอินเดีย
๑๑.๐๕ - ๑๑.๒๐ น.	การอภิปรายหัวข้อ “Bojjhaga and Appamanna in Fusion: A Novel Approach Integrating Vipassana and Metta Bhavana Practices to enhance the Work of Buddhist Counselors in Medical Settings” โดย - พระมหามรวิทย์ ยิ้มเข้ม วัดญาณเวศกวัน ประเทศไทย - พระครูเมธีกร (พระปณต อิศรสกุล) อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประเทศไทย - นายสีบพงษ์ ฉัตรธัมมลักษณ์ นักจิตวิทยา ประเทศไทย - พระโชติก อภิชาติ วัดสุพรรณาราม ประเทศไทย
๑๑.๒๐ - ๑๑.๔๐ น.	การอภิปรายตอบข้อซักถาม
๑๑.๔๐ - ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน

การอภิปรายช่วงที่ ๕ ธรรม ๓๗ ประการสู่การตรัสรู้ (โพธิปักขิยธรรม ๓๗): สำรองคุณค่า และการปรับใช้ในโลกยุคปัจจุบัน Factor of Elightment (Sattatimsabodhipakkhiya dhamma): A Comprehensve Exploration of their Relavance and Application in Contemporary Society ณ ศูนย์วัฒนธรรมมหาโพธิ เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย

ผู้ดำเนินรายการ พระเอกวีร์ มหาญาโณ, ประเทศไทย

ประธานการอภิปราย Most Ven. Snr. Prof. Kandegoda Wimaladhamma Mahayake Thero, Former head of the Department of Philosophy, University of Kelaniya สาธารณรัฐ สังกคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา

เวลา	กำหนดการ
๑๓.๐๐ - ๑๓.๐๕ น.	ผู้ดำเนินรายการกล่าวต้อนรับ
๑๓.๐๕ - ๑๓.๑๕ น.	Most Ven. Snr. Prof. Kandegoda Wimaladhamma Mahayake Thero ประธานกล่าวปาฐกถา
๑๓.๑๕ - ๑๓.๓๐ น.	การอภิปรายหัวข้อ “37 Factors of Enlightenment in the Three Yanas” โดย Lama Choedak Rinpoche Founder, Tibetan Buddhist Society of Canberra เครือรัฐออสเตรเลีย
๑๓.๓๐ - ๑๓.๔๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “The Four Bases of Success” โดย Ven. Dr. Ashin Sobhita, Pro-Rector Dhammaduta Buddhist University เมืองพะโค สาธารณรัฐ แห่งสหภาพเมียนมา
๑๓.๔๕ - ๑๔.๐๐ น.	การอภิปรายหัวข้อ “Buddhist Counselling Technique Base on an Application of Noble Eightfold Path: Case Study of Gilana Dhanna Volunteer Group’s Training Programs” โดย พระครูเมธีจักร (พระปณต อิศรสกุล) อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประเทศไทย
๑๔.๐๐ - ๑๔.๑๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “Application of Noble Eightfold Path in Fostering Holistic View and Global Welling” โดย Ven. Dr. Tenzin Nyima, Guest Faculty, Sampradaya Shastra, Central Institute of Higher Tibetan Studies, CIHTS เมืองพาราณสี รัฐอุตตรประเทศ สาธารณรัฐอินเดีย
๑๔.๑๕ - ๑๔.๓๕ น.	การอภิปรายตอบข้อซักถาม
๑๔.๓๕ - ๑๕.๐๐ น.	พักดื่มน้ำชา

การอภิปรายครั้งที่ ๖ พระพุทธศาสนากับยุคปัจจุบัน: ความสัมพันธ์ระหว่างพุทธธรรมและเทคโนโลยี
Buddhism and Modernity: The Intersection of Buddhism and Technology

ณ ศูนย์วัฒนธรรมมหาโพธิ เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย

ผู้ดำเนินรายการ พระเอกวีร์ มหาญาโณ, ประเทศไทย

ประธานการอภิปราย Rev. Endo Ryokyu, Chief Priest of Wada Temple Japan, Founder of
Tao Shiatsu, Japan

เวลา	กำหนดการ
๑๕.๐๐ - ๑๕.๐๕ น.	พิธีกรผู้ดำเนินรายการกล่าวต้อนรับ
๑๕.๐๕ - ๑๕.๑๕ น.	Rev. Endo Ryokyu ประธานกล่าวปาฐกถา
๑๕.๑๕ - ๑๕.๓๐ น.	การอภิปรายหัวข้อ “Embracing Modernity: The Intersection of Buddhism and Technology” โดย Ven. Dhammavuddho, Chief of Association Buddhist Tour Operator Region (ABTO) สาธารณรัฐอินโดนีเซีย
๑๕.๓๐ - ๑๕.๔๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “Buddhism and Science, Philosophy and Religion” โดย Ven. Geshe Thabkhe Director, Modern Education, Sera Jey Monastery, รัฐกรณาฏกะ สาธารณรัฐอินเดีย
๑๕.๔๕ - ๑๖.๐๐ น.	การอภิปรายหัวข้อ “Gamification of Buddhist learning: A New Approach to Buddhist Teaching” โดย พระปฏิพล ศรีวะรมย์ หัวหน้าศูนย์ Innovation Dhamma Media วัดญาณเวศกวัน ประเทศไทย และ อาจารย์ ดร.ดรุณี รัตน์วงศาเมธะกุล สถานการแพทย์แผนไทยประยุกต์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
๑๖.๐๐ - ๑๖.๑๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “The Use of Modern Technology and Media in Disseminating Buddhist Teaching and Practices” โดย Ven. Ja Hong, Pursuing Ph.D. Seon Buddhism Studies, Dongguk University สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้)
๑๖.๑๕ - ๑๖.๓๐ น.	การอภิปรายหัวข้อ “A Unique Way to share the Dharma in the 21 st Century” โดย Rev. Endo Ryokyu ประเทศญี่ปุ่น
๑๖.๓๐ - ๑๖.๕๐ น.	การอภิปรายตอบข้อซักถาม

บรรยากาศการประชุมอภิปรายสังฆะนานาชาติ (International Sangha Forum 2023)

วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๖

ณ ศูนย์วัฒนธรรมมหาโพธิ เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย

การเข้าพบ Sri Nitish Kumar มุขมนตรีรัฐพิหาร

ณ ห้องรับรองวัดนัมเกล พระราชวังที่ประทับขององค์ทะไลลามะ

ณ เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย

การประชุมคณะทำงานเพื่อแสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดงาน

จากมุมมองของนักวิชาการไทย ณ ห้องประชุม ชั้น ๒

ศูนย์วัฒนธรรมมหาโพธิ เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย

วันศุกร์ที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๖

การอภิปรายช่วงที่ ๗ พิจารณาพระวินัย: การศึกษาเปรียบเทียบพระวินัยในธรรมเนียมฝ่ายบาลีและสันสกฤต Exploring the Vinaya: A Comparative Study of Monastic Discipling in Pali and Sanskrit Buddhist Traditions ณ ศูนย์วัฒนธรรมมหาโพธิ เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย
ผู้ดำเนินรายการ Ven. Siling Tongkor Rinpoche, Sera Mey Monastery, รัฐกรณาฏกะ สาธารณรัฐอินเดีย
ประธานการอภิปราย Ven. Shartse Khensur Rinpoche Jangchup Choeden, Secretary General, International Buddhist Confederation, กรุงนิวเดลี สาธารณรัฐอินเดีย

เวลา	กำหนดการ
๐๘.๑๕ - ๐๘.๒๐ น.	ผู้ดำเนินรายการกล่าวต้อนรับ
๐๘.๒๐ - ๐๘.๓๐ น.	Ven. Shartse Khensur Rinpoche Jangchup Choeden ประธานกล่าวปาฐกถา
๐๘.๓๐ - ๐๘.๔๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “Exploring the Vinaya: A Comparative Study of Monastic Discipline in Oali and Sanskrit Traditions ” โดย Ven. Dr. Ashin Nandaka, Vice Chancellor, International Buddhist Pali University กรุงเนปดอร์ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา
๐๘.๔๕ - ๐๙.๐๐ น.	การอภิปรายหัวข้อ “Ariya Vinaya – An Application of Buddhist Vinaya on Educational, Political Science, Legal Science, Economics and Health Care System for Sustainable Development” โดย พระมหามรวิทย์ ยิ้มเข็ม วัดญาณเวศกวัน ประเทศไทย และ พระครูเมธีจักร (พระปณต อิศรสกุล) อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การอภิปรายช่วงที่ ๗ พิจารณาพระวินัย: การศึกษาเปรียบเทียบพระวินัยในธรรมเนียมฝ่ายบาลีและสันสกฤต Exploring the Vinaya: A Comparative Study of Monastic Disciplining in Pali and Sanskrit Buddhist Traditions ณ ศูนย์วัฒนธรรมมหาโพธิ เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย
ผู้ดำเนินรายการ พระเอกวีร์ มหาญาโณ, ประเทศไทย

ประธานการอภิปราย Most Ven. Prof. Pallekande Rathanasara Thero, President National Peace Council, and Chair of International Buddhist Committees Promoting Harmony and Peace

เวลา	กำหนดการ
๐๙.๐๐ - ๐๙.๑๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “The Historical Origins of Emphasis on Strict Observance of Monastic Discipline” โดย Ven. Ashin Sarana, Meditation Master, Vinanalankara Meditation Centre
๐๙.๑๕ - ๐๙.๓๐ น.	การอภิปรายหัวข้อ “Exploring Vinaya: A Comparative Study of Traditional and Contemporary Approaches” โดย Prof. Dr. Medgampitiye Wijithadhamma Thero, Chairperson for the Board of Humanities, University of Sri Jayewardenepura สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา
๐๙.๓๐ - ๐๙.๔๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “A Brief Chronicle of Buddhism and Vinaya in Tibet” โดย Ven. Geshe Sonam Wangden, Member of BoE, BoS for BA Honours, Sera Jey Monastic Institute under University of Mysore รัฐकर्णाฏกะ สาธารณรัฐอินเดีย
๐๙.๔๕ - ๑๐.๐๕ น.	การอภิปรายตอบข้อซักถาม

การอภิปรายช่วงที่ ๘ การเจริญสมาธิในทางปฏิบัติและในคัมภีร์: การศึกษาเปรียบเทียบวิถีดั้งเดิมและ
แนวทางร่วมสมัย Samadhi in Practice and Scripture: A Comparative Study of Traditional and
Contemporary Approaches ณ ศูนย์วัฒนธรรมมหาโพธิ เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย
ผู้ดำเนินรายการ Ven. Siling Tongkor Rinpoche, Sera Mey Monastery, รัฐกรณาฏกะ สาธารณรัฐอินเดีย
ประธานการอภิปราย Most Ven. Thich Quang Ba, Founding Abbot Van Hanh Monastery /
Sakyamuni Buddhist Centre เครือรัฐออสเตรเลีย

เวลา	กำหนดการ
๑๐.๐๕ - ๑๐.๑๐ น.	ผู้ดำเนินรายการกล่าวต้อนรับ
๑๐.๑๐ - ๑๐.๒๐ น.	Most Ven. Thich Quang Ba ประธานการอภิปรายกล่าวปาฐกถา
๑๐.๒๐ - ๑๐.๓๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “The Practice of Mindfulness and Meditation for Mental Health in a Global Context” โดย Ven. Prof. Lenagala Siriniwasa Thero, Head of Sanskrit Department, Buddhist and Pali University of Sri Lanka สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา
๑๐.๓๕ - ๑๐.๕๐ น.	การอภิปรายหัวข้อ “Key Point of Practice to Achieve Samadhi in Traditional Tibetan Buddhism” โดย Ven. Geshema Tenzin Lhadron, (Choepa Tenzin Lhadron), Sangha Member, Indian Himalayan Council for Nalanda Buddhist Tradition, เมืองลาดัก รัฐชัมมูและกัศมีร์ สาธารณรัฐอินเดีย
๑๐.๕๐ - ๑๑.๐๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “Discussion on the Relationship Between Samatha and Vipassana, and How these Practice are Intertwined in the Pursuit of Samadhi ” โดย พระมหาขุนพล กลายสุวรรณ พระอาจารย์สอนวิปัสสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสถาบันวิปัสสนา มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประเทศไทย
๑๑.๐๕ - ๑๑.๒๐ น.	การอภิปรายหัวข้อ “Development of Superior Concentration in Buddhism” โดย Ven. Prof. Dr. Candamukha, มหาวิทยาลัย International Theravada Buddhist Missionary University, เมืองย่างกุ้ง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา
๑๑.๒๐ - ๑๑.๔๐ น.	การอภิปรายตอบข้อซักถาม
๑๑.๔๐ - ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน

การอภิปรายช่วงที่ ๙ พิจารณาความลึกซึ้งของปัญญา / ปรัชญา: การใคร่ครวญเรื่องอนัตตา / สุนยัตตา ในพระไตรปิฎกบาลี / ผลจากการปฏิบัติตามปรัชญาปารมิตาสูตราในโลกปัจจุบัน Exploring the Depths of Panna / Prajna: An Examination of Anatta/ Sunyata in the Pali Canons / Prajnparamita Sutras and its Practical Implications in Today's World ณ ศูนย์วัฒนธรรม มหาโพธิ เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย

ผู้ดำเนินรายการ Ven. Siling Tongkor Rinpoche, Sera Mey Monastery, รัฐกรณาฏกะ สาธารณรัฐอินเดีย

ประธานการอภิปราย Ven. Khen Rinpoche Tashi Tsering, Sera Mey Monastery รัฐกรณาฏกะ สาธารณรัฐอินเดีย

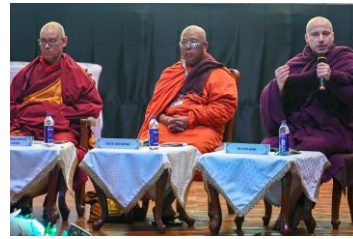
เวลา	กำหนดการ
๑๓.๐๐ - ๑๓.๐๕ น.	ผู้ดำเนินรายการกล่าวต้อนรับ
๑๓.๐๕ - ๑๓.๑๕ น.	Ven. Khen Rinpoche Tashi Tsering ประธานกล่าวปาฐกถา
๑๓.๑๕ - ๑๓.๓๐ น.	การอภิปรายหัวข้อ “Threads of Existence: Unravelling Interdependency in Buddhist Philosophy” โดย Ven. Yulting Tulku, Ganden Shartse Monastery รัฐกรณาฏกะ สาธารณรัฐอินเดีย
๑๓.๓๐ - ๑๓.๔๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “Exploring the Depths of Panna / Prajna: The Role of Wisdom in the Path to Enlightenment, and How it can be Cultivated in the Modern World from the Perspective of Pali Canon” โดย Ven. Ashin Theravamas, Principal of Diparanga International Pali School, Asst. Lecture, International Theravada Buddhist Missionary University, เมืองย่างกุ้ง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา
๑๓.๔๕ - ๑๔.๐๐ น.	การอภิปรายหัวข้อ “An Examination of Anatta / Sunyata: Exploring the Concept of Non-Self or Emptiness as Presented in the Pali Canons and Prajnparamita Sutras, and How Understanding Anatta / Sunyata can lead to Liberation and its Relevance in Today's World” โดย Ven. Geshe Jamyang Norbu, Geshe Lharampa, Ganden Shartse Monastery, รัฐกรณาฏกะ สาธารณรัฐอินเดีย

เวลา	กำหนดการ
๑๔.๐๐ - ๑๔.๑๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “Examining Selfless in Sanskrit Tradition, mainly from Prasagika View Point” โดย Ven. Geshe Ngawang Sonam, Translator for His Holiness the Dalai Lama, Office of His Holiness the Dalai Lama เมืองธรรมศาลา รัฐหิมาจัลประเทศ สาธารณรัฐอินเดีย
๑๔.๑๕ - ๑๔.๓๕ น.	การอภิปรายหัวข้อ “Links of Inter-Dependence” โดย Rev. Jokan Ono, Head Priest, Fugenji Temple ประเทศญี่ปุ่น
๑๔.๓๕ - ๑๔.๕๕ น.	การอภิปรายตอบข้อซักถาม
๑๔.๓๕ - ๑๕.๐๐ น.	พักดื่มชา

พิธีการกล่าวปาฐกถาปิดงาน ณ ศูนย์วัฒนธรรมมหาโพธิ เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย
ผู้ดำเนินรายการ Ven. Siling Tongkor Rinpoche, Sera Mey Monastery สาธารณรัฐอินเดีย
ประธานการอภิปราย Ven. Prof. Geshe Ngawang Samten, Former Vise-Chancellor, Central Institute of Higher Tibetan Studies, (Deemed University) (CIHTS), สารนาถ เมืองพาราณสี รัฐอุตตรประเทศ สาธารณรัฐอินเดีย

เวลา	กำหนดการ
๑๕.๑๕ - ๑๕.๒๐ น.	ผู้ดำเนินรายการกล่าวต้อนรับ
๑๕.๒๐ - ๑๕.๓๐ น.	Ven. Prof. Geshe Ngawang Samten ประธานการอภิปรายกล่าวปาฐกถา
๑๕.๓๐ - ๑๕.๔๕ น.	การกล่าวปาฐกถา โดย Mr.Tempa Tsering, Director of the Dalai Lama Centre for Tibetan and Indian Wisdom, เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย
๑๕.๔๕ - ๑๖.๐๐ น.	การกล่าวสรุปการดำเนินงาน โดย Pari Jinpa Gyatso, Coordinator-Southeast Asia, Office of His Holiness the Dalai Lama สาธารณรัฐสิงคโปร์

เวลา	กำหนดการ
๑๖.๐๐ - ๑๖.๑๐ น.	การกล่าวปาฐกถา โดย Telo Rinpoche, Former Representative of His Holiness the Dalai Lama in Russia, Mongolia and CIS countries; Collaborating Resercher, Tukdam Study, CHM Collaboration
๑๖.๑๐ - ๑๖.๒๐ น.	การกล่าวปาฐกถา โดย พระเมธีวชิโรดม (ว. วชิรเมธี) พระนักเขียน นักวิชาการ และนักสังคมสงเคราะห์ ที่ทำงานร่วมกับ UNCHR องค์การสหประชาชาติ ประเทศไทย
๑๖.๒๐ - ๑๖.๓๐ น.	การกล่าวปาฐกถา โดย B. Sri Saranankara Nayaka Mahathero
๑๖.๓๐ - ๑๖.๔๐ น.	การกล่าวปาฐกถา โดย Ven. Ngawang Tenzin Gyatso, President, International Buddhist Council, เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย
๑๖.๔๐ - ๑๗.๐๐ น.	การกล่าวขอบคุณโดย Ven. Prof. Geshe Ngawang Samten
๑๗.๐๐ - ๑๗.๒๐ น.	ถ่ายภาพที่ระลึกร่วมกัน

บรรยากาศภายในงาน และพิธีปิดงานการประชุมอภิปรายสังฆนานาชาติ (International Sangha Forum 2023) วันศุกร์ที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๖ ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมมหาโพธิ เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย

วันเสาร์ที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๖

พิธีเจริญพระพุทธมนต์เพื่อสันติภาพโลก ณ มหาโพธิวิหาร เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย
ผู้ดำเนินรายการ

- Ven. Siling Tongkor Rinpoche สาธารณรัฐอินเดีย (พระภิกษุฝ่ายสันสกฤต)

- พระเอกวีร์ มหาญาณุ ประเทศไทย (พระภิกษุฝ่ายบาลี)

เวลา	กำหนดการ
๐๘.๐๐ - ๐๘.๐๕ น.	ผู้ดำเนินรายการกล่าวต้อนรับ
๐๘.๐๕ - ๐๘.๑๐ น.	พิธีสวดเจริญพระพุทธมนต์เพื่อสันติภาพโลก โดยองค์ทะไลลามะและผู้นำคณะสงฆ์จากทั่วโลก
๐๘.๑๐ - ๐๘.๑๕ น.	การกล่าวต้อนรับ โดย Ven. Ngawang Tenzin Gyatso, President, International Buddhist Council, เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย
๐๘.๑๕ - ๐๘.๑๘ น.	การสวดเจริญพุทธมนต์ฝ่ายบาลี โดย ผู้แทนคณะสงฆ์อินเดีย
๐๘.๑๘ - ๐๘.๒๑ น.	การสวดเจริญพุทธมนต์ฝ่ายบาลี โดย ผู้แทนคณะสงฆ์ศรีลังกา
๐๘.๒๑ - ๐๘.๒๔ น.	การสวดเจริญพุทธมนต์ฝ่ายบาลี โดย ผู้แทนคณะสงฆ์ไทย
๐๘.๒๔ - ๐๘.๒๗ น.	การสวดเจริญพุทธมนต์ฝ่ายบาลี โดย ผู้แทนคณะสงฆ์เมียนมา
๐๘.๒๗ - ๐๘.๓๐ น.	การสวดเจริญพุทธมนต์ฝ่ายบาลี โดย ผู้แทนคณะสงฆ์บังกลาเทศ
๐๘.๓๐ - ๐๘.๓๓ น.	การสวดเจริญพุทธมนต์ฝ่ายบาลี โดย ผู้แทนคณะสงฆ์กัมพูชา
๐๘.๓๓ - ๐๘.๓๖ น.	การสวดเจริญพุทธมนต์ฝ่ายสันสกฤต โดย ผู้แทนคณะสงฆ์จีน
๐๘.๓๖ - ๐๘.๓๙ น.	การสวดเจริญพุทธมนต์ฝ่ายบาลี โดย ผู้แทนคณะสงฆ์เกาหลีใต้
๐๘.๓๙ - ๐๘.๔๒ น.	การสวดเจริญพุทธมนต์ฝ่ายบาลี โดย ผู้แทนคณะสงฆ์ญี่ปุ่น
๐๘.๔๒ - ๐๘.๔๕ น.	การสวดเจริญพุทธมนต์ฝ่ายบาลี โดย ผู้แทนคณะสงฆ์เวียดนาม
๐๘.๔๕ - ๐๘.๔๘ น.	การสวดเจริญพุทธมนต์ฝ่ายบาลี โดย ผู้แทนคณะสงฆ์ทิเบต
๐๘.๔๘ - ๐๘.๕๕ น.	กล่าวขอบคุณ โดย Bhikkhu Prayadeep, General Secretary, International Buddhist Council, เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย

บรรยายกาศพิธีเจริญพระพุทธรมณต์เพื่อสันติภาพโลกโดยผู้แทนฝ่ายบรรพชิตจากนานาชาติ
เมื่อวันเสาร์ที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๖ ณ ลานโพธิ์ มหาโพธิวิหาร
เมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย

วันอาทิตย์ที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๖

๐๘.๓๐ น. ออกเดินทางจากที่พักเมืองพุทธคยา รัฐพิหาร สาธารณรัฐอินเดีย เพื่อเดินทางกลับสู่ประเทศไทยโดยสวัสดิภาพ

๘. คณะผู้แทนไทย

พระมงคลธีรคุณ (อินศร) ดวงคิด	รองเจ้าอาวาสวัดญาณเวศกวัน ผู้แทนเจ้าอาวาสวัดญาณเวศกวัน วัดญาณเวศกวัน จังหวัดนครปฐม
พระสุธีรัตนบัณฑิต	เจ้าอาวาสวัดสุทธิวาราม กรุงเทพมหานคร
พระเมธีวชิโรดม (ว. วชิรเมธี)	ผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวง วัดพระสิงห์ จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ก่อตั้งศูนย์วิปัสสนาสากลไร่เชิญตะวัน
พระครูเมธังกร (พระปณต อิศรสกุล)	วัดญาณเวศกวัน จังหวัดนครปฐม
พระครูปลัดชัยภัทร บุญปั้น	ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดมิ่งกรมลาวาส ผู้แทนเจ้าอาวาส วัดมิ่งกรมลาวาส วัดมิ่งกรมลาวาส กรุงเทพมหานคร
พระมหาอมรวิทย์ ยิ้มเข้ม	วัดญาณเวศกวัน จังหวัดนครปฐม
พระมหาขุนพล กลายสุวรรณ	วัดพัญญูเชิง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พระเอกวีร์ มหาญาโณ	วัดป่าโสมพนัส จังหวัดสกลนคร
พระโชติโก อภิชาโต	วัดสุวรรณาราม กรุงเทพมหานคร
อาจารย์ ดร. อัครณา อภิชาติวรกิจ	สถานการแพทย์แผนไทยประยุกต์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
อาจารย์ ดร. ดรุณี รัตนวงศาเมษกุล	สถานการแพทย์แผนไทยประยุกต์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
นายสีบพงศ์ ฉัตรธัมมลักษณ์	นักจิตวิทยา
นางสาวกรอบแก้ว ปันยารชุน	สถาบันวิมุตตาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อลิษา โรจนานนท์	มูลนิธิหทัยธรรม
นางสาวพลอยชมพู ยามะเพววัน	นักอักษรศาสตร์ชำนาญการ สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์
นางสาวดุขฎิ์ ต้นเจริญ	ผู้ร่วมก่อตั้ง Shala of Life และตัวแทนผู้สนับสนุน เงินบริจาคจากประเทศไทย
นางสาวสุภาภรณ์ กาญจนวีระโยธิน	ล่าม

๙. สรุปสาระของกิจกรรม

การประชุมอภิปรายสังฆนานาชาติ (International Sangha Forum 2023) เป็นกิจกรรมที่มีพระมหาเถระชั้นสูงของโลก พระภิกษุสามเณร ภิกษุณี แม่ชี พุทธศาสนานิกชน นักวิชาการ ตลอดจนผู้สนใจจากทั่วโลกมาร่วมประชุมอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในประเทศต่าง ๆ ทั้งนี้ กิจกรรมดังกล่าว มีกำหนดจัดงาน ๔ วัน คือ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ - ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๖

กิจกรรมใน ๓ วันแรกเป็นการอภิปรายเสนอข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา มุมมองและการวิเคราะห์เกี่ยวกับพระสูตร พระธรรม พระวินัย จากนักวิชาการทั้งจากมุมของบรรพชิตและคฤหัสถ์ โดยแบ่งเป็นหัวข้อต่าง ๆ ได้แก่

๑. การตีความภูมิปัญญาทางพุทธศาสนาโบราณ: มุมมองหลากหลายวัฒนธรรม
๒. ลักษณะแห่งธรรม ๔ ประการ: อมตะปัญญาของพระพุทธศาสนา
๓. อัปมัญญา ๔ (พรมวิหาร ๔) ธรรมอันไม่มีประมาณ : การพิจารณาธรรมจากหลากหลายมิติ
๔. ธรรม ๓๗ ประการสู่การตรัสรู้ (โพธิปักขิยธรรม ๓๗): สำนวจคุณค่าและการปรับใช้ในโลกยุคปัจจุบัน
๕. พระพุทธศาสนากับยุคปัจจุบัน: ความสัมพันธ์ระหว่างพุทธธรรมและเทคโนโลยี
๖. การพิจารณาพระวินัย: การศึกษาเปรียบเทียบพระวินัยในธรรมเนียมฝ่ายบาลีและสันสกฤต
๗. การเจริญสมาธิในทางปฏิบัติและในคัมภีร์: การศึกษาเปรียบเทียบวิถีดั้งเดิมและแนวทางร่วมสมัย
๘. พิจารณาความลึกซึ้งของปัญญา / ปรัชญา: การใคร่ครวญเรื่องอนัตตา / สุญญตา ในพระไตรปิฎกบาลี / ผลจากการปฏิบัติตามปรัชญาปารมิตาสูตตรในโลกปัจจุบัน

เนื้อหาที่กล่าวถึงในแต่ละช่วงมีความน่าสนใจอย่างยิ่ง เนื่องจากการนำเสนอข้อมูลที่วิเคราะห์จากมุมมองของนักบวชที่เป็นนักวิชาการและผู้มีความเชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาจากนานาชาติ โดยเฉพาะการแยกประเด็นระหว่างแก่นของคำสอนที่เป็นสากลซึ่งสามารถนำมาปฏิบัติใช้ได้ทุกที่ทุกเวลา การนำพระพุทธศาสนาเข้าไปผสมผสานกับวิถีชีวิตรวมถึงวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นจนพัฒนาไปเป็นศาสนาประจำชาติในประเทศต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเมือง การปกครองและขนบธรรมเนียมประเพณี ประเด็นเรื่องความคลาดเคลื่อนในการแปลพระธรรมตามตัวอักษรในภาษาต่างประเทศและภาษาต่าง ๆ ด้วยความไม่เข้าใจในเจตนาจนเกิดความบิดเบือนและส่งผลกระทบต่อความรู้ความเข้าใจหลักธรรมที่ผิด ประเด็นเรื่องการเผยแผ่หลักธรรมด้วยวิธีการใหม่ตามสมัยนิยม การเจริญสมาธิด้วยวิธีต่าง ๆ จากหลากหลายวัฒนธรรม การนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้กับเรื่องต่าง ๆ เช่น การนำหลักธรรมมาใช้ในทางการแพทย์ ทางการสังคมสงเคราะห์ การแก้กฎหมายเรื่องความเหลื่อมล้ำ การศึกษาเปรียบเทียบหลักธรรมและคำอธิบายที่ปรากฏในคัมภีร์ฝ่ายบาลีและสันสกฤต เป็นต้น

นอกจากนี้ ประเด็นหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจอย่างยิ่ง คือ การอภิปรายเรื่องความเท่าเทียมทางเพศระหว่างในหลักธรรมกับในความเป็นจริงของสังคมที่บุรุษเป็นใหญ่ ซึ่งเป็นเรื่องน่าจับตามองว่า สังคมพุทธในระดับนานาชาติจะเปลี่ยนมุมมองเรื่องการบวชของภิกษุณีและผลักดันการให้เกียรติและให้สถานภาพที่ดีขึ้นแก่สตรีในพระพุทธศาสนาอย่างไร เพื่อไม่ให้เกิดการกีดกันทางเพศในการสืบทอดพระพุทธศาสนาในหมู่สตรี โดยเรื่องดังกล่าวถูกนำเสนออีกครั้งในที่ประชุมคณะทำงานเพื่อหารือและหาวิธีนำเสนอต่อสมาคมและองค์กรพระพุทธศาสนานานาชาติต่อไป

กิจกรรมทั้ง ๓ วันนี้ เป็นการเปิดเวทีให้นักบวชจากสังฆมณฑลต่าง ๆ นักวิชาการ และผู้สนใจจากทั่วทุกมุมโลกที่ได้มาพูดคุยอภิปราย และนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา รวมถึงวิถีปฏิบัติในแต่ละประเทศซึ่งมีพื้นฐานจากการที่ได้รับเอาพระพุทธศาสนาเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยยังคงคำสอนและพระวินัยไว้ แต่มีการปรับรูปแบบพิธีการและวิธีการสอนให้เข้ากับสังคมและวัฒนธรรมนั้น ๆ และสามารถเผยแผ่พระธรรมคำสอนมาได้อย่างยาวนานนับพันปีนั้น แต่ละที่มีวิธีการอย่างไร มีพัฒนาการอย่างไร และมีมุมมองอย่างไรเกี่ยวกับคณะสงฆ์ที่มาจากต่างวัฒนธรรมซึ่งภายหลังได้ถูกเรียกว่า นิกายเถรวาท และนิกายมหายาน ซึ่งคณะผู้จัดได้น้อมนำพระปณิธานขององค์ทะไลลามะผู้นำทางจิตวิญญาณ มาเป็นเป้าหมายหลักในการจัดกิจกรรมครั้งนี้ คือ การรวบรวมคณะสงฆ์จากทั่วโลกให้เป็นหนึ่งเดียวกันโดยไม่แบ่งแยก แม้แต่ละสายธรรมจะมีวัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่าง แต่พระธรรมคำสอนมาจากพระศาสดาองค์เดียวกัน เราทั้งหลายจึงควรร่วมทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน และผسانพวกเราชาวพุทธให้เป็นหนึ่งเดียว

ในวันที่ ๔ ของกิจกรรม เป็นการร่วมกันเจริญพระพุทธมนต์เพื่อสันติภาพของโลกโดยคณะสงฆ์จาก ๒ สายวัฒนธรรม คือ พระสงฆ์ฝ่ายบาลีและสันสกฤต เพื่อเป็นสัญลักษณ์แสดงถึงความแตกต่างที่ไม่แตกแยก และเพื่อให้ชาวโลกได้เห็นว่าคุณแทนคณะสงฆ์จากทั่วโลก ร่วมกันส่งความเมตตา กรุณา แก่มวลมนุษยชาติผ่านบทเจริญพระพุทธมนต์จากทุกภาษา ซึ่งการมีโพธิจิต หรือ มีความปรารถนาดีต่อเพื่อนมนุษย์และการปรารถนาให้มวลมนุษยชาติพ้นทุกข์คือความเป็นสากลของพระพุทธศาสนาที่อยู่เหนือกาลเวลา และจะเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนให้สังคมเกิดสันติสุขได้อย่างแท้จริง

๑๐. ข้อเสนอแนะจากการจัดกิจกรรม

การประชุมอภิปรายสังฆะนานาชาติ (International Sangha Forum 2023) เป็นกิจกรรมที่ช่วยต่อยอดการศึกษาเชิงวิชาการเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติ และเป็นการพัฒนาแนวคิดในการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปใช้ประโยชน์ให้ด้านต่าง ๆ ทั้งในการนำไปพัฒนาตนและพัฒนาสังคมได้อย่างดีมาก นอกจากนี้ การรวบรวมผู้นำคณะสงฆ์จากทั่วโลก รวมทั้งนักบวชในพระพุทธศาสนาจากหลากหลายนิกายทั่วโลกให้มารวมตัวกันเพื่อทำการนำเสนอข้อมูลอภิปราย ทำให้ผู้เข้าร่วมงานเห็นมุมมองที่หลากหลาย ทำให้สามารถเข้าใจสังคมพุทธอื่น ๆ ในโลกได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น

ประโยชน์จากการร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ นอกจากจะทำการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์พุทธศาสนาและการวิเคราะห์หลักธรรมจากหลากหลายมุมมองแล้ว ยังทำให้ได้เครือข่ายนักวิชาการ และได้แนวคิดในการนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและวัฒนธรรมซึ่งเกี่ยวเนื่องกับสายงานของกรมศิลปากรและกระทรวงวัฒนธรรมโดยตรง นอกจากนี้ ในระหว่างการเตรียมงานและการจัดงานต่าง ๆ จนแล้วเสร็จ คณะทำงานและอาสาสมัครรวมทั้งผู้เข้าร่วมงานจากนานาชาติได้มีโอกาสร่วมกัน สิ่งเหล่านี้เป็นประสบการณ์ที่สร้างทักษะการทำงานควบคู่กับการสร้างมิตรภาพ ซึ่งส่งผลให้สัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลและองค์กรต่าง ๆ เป็นไปได้ดียิ่งขึ้น

ในอนาคตหากกรมศิลปากรจะพิจารณาส่งผู้แทนเข้าร่วมกิจกรรม หรือนำเรียนผู้บริหารกระทรวงวัฒนธรรมให้พิจารณาส่งนักวิชาการจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมโครงการเช่นเดียวกันนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาทักษะด้านการวางแผนปฏิบัติงาน การนำเสนอข้อมูลด้านวิชาการในเวทีระดับโลก ทั้งยังได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการร่วมประชุมอภิปราย และสามารถนำประสบการณ์ดังกล่าวไปพัฒนาต่อยอดการปฏิบัติงานและขยายเครือข่ายทางวิชาการของกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม ต่อไป